

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Oljka mirú.

Važniša, kakor kedaj, je letošnja dopolnilna volitev drž. poslanca za Celjsko skupino mest in trgov. To zimo so se bili namreč drž. poslanci nemšk. kluba sprli med seboj ter jih je 17 izstopilo iz njega. V njih vrsti je bil tudi poslanec te skupine, g. dr. Rih. Foregger.

Mož je že z davna čutil, da nima več zaupanja svojih volilcev ter je zato odložil svoje poslanstvo. Kmalu pa se je skesal tega in se je z nova ponudil volilcem, češ, da bi jih še rad dalje „zastopal“.

Sedaj je nastal razpor pa med volileci. Nekateri bi ga, drugi pa, izlasti treznih obrtniki bi ga ne volili več radi, kajti mož ni celih 13 let, kar jih je v drž. zboru „zastopal“, ničesar za-nje storil. Za-nje tudi ni imel časa ter je tiral veliko-nemško politiko ali je pa — mož se tudi na to zastopi — „umetno“ veslal. Za potrebo pa je še potlej tudi židovskim trgovcem pomagal s svetom, kajti on je na Dunaju tudi advokat.

Ker je po takem preveč dela na njegovih ramenih, nič bi ne škodovalo, ko bi katero popustil. Ali kdo pojde potlej za poslanca v Beč? G. dr. Glantschnigg bi rad, pa tudi g. dr. Neckermann in kaj vemo, kdo še ima take želje! Tedaj pa so strnile velikonemške glave v Celju, da bode še najbolje, ako se voli dr. Foregger z nova, saj manj, kakor doslej, itak ne bi mogel storiti.

Imeli so zatem na naglem volilen shod v Celju in potlej že tudi v Konjicah. V njiju so te velike glave vsak drug glas zatrele, češ, da je g. dr. Foregger uzor drž. poslanca ter da mu ni para. G. J. Rakusch je v Konjicah celo zatrjeval, da je na tega moža gledal že v šolskih klopih z „neko pobožnostjo“.

Da drugim volilcem ni po godu taka komedija, to je jasno in le-ti so torej volje, da dajo drugemu možu svoj glas, ako se jim ponudi tak, ki zasluži njih zaupanje. To uvaž-

vaje oglasi se za poslanstvo g. dr. Karol Gelingsheim, pristav c. kr. okr. sodnije v Kozjem.

On se ne, drži doslej nobene stranke in pravi v svojem poklicu do volilcev, da ne vstopi, ako si ga izvolijo za poslanca, v noben klub, saj si s tem vsak poslanec že zaveže roke ter ne more ne govoriti ne glasovati po svojem prepričanju, ampak le na povelje kluba. To pa je največkrat koristim volilcev nasproti.

Gledé na to izjavo in gledé na njegovo službo, v kateri se kaže vsem strankam enako pravičen ter se ne ozéra na osebo ali nje kri, pozdravili so tudi slov. volilci ponudbo gosp. doktorja prijazno ter mu je volilni odbor v Celju obljubil svojo podporo.

Po svojem pokolenju je g. doktor Nemec ali v tem ni pozabil, da so drugi, da so še tudi Slovenci na zadnje — vendar-le ljudje. To je v očéh „teh velicij glav“ v Celju in tov. menda največji greh, slov. volilcem pa upamo, da bode to en uzrok več za to, da mu dajo svoj glas. Ali tudi nemškim volilcem se daje v kandidaturi g. dr. Gelingsheima, da tako rečemo, oljka mirú v roke. Kričanja, da se nemštvo pritiskuje na steno, imajo že pač lahko dovolje, posebno, ko tega, hvala Bogu, ne vidiyo nikjer.

To kričanje pride iz ust ali izpod peresa le tacihi ljudi, katerim to upitje „nese“ ter jim ni mar za nasledke tacega upitja. In to lahko, saj pojdó lahko potlej — s trebuhom za kruhom, kakor so se le-sem pritepli. Škoda, da se jim radi vsedejo tudi domači ljudje na limanice ter se zbojé tako tatermana, da-si jim ga kaže le tako medlo revše, ki se je priteplo med-nje.

Ako in komur je torej v resnici za blagostanje naših mest in trgov, on naj prime za oljko mirú, ki mu jo ponuja dr. K. Gelingsheim. V tem ne gre toliko za to, ali je človek nemške ali slovenske krvi, pač pa za to, da se vrne ljubi mir med domače prebivalstvo ter

dobi le-to poslanca, ki ima voljo pa tudi dovolj moči, da skrbi za koristi svojih volilcev, ne pa da se suče le po volji tujcev.

Oboje nahaja se pri g. dr. Gelingsheimu in zato pozdravljamo njegovo kandidaturo, na volilcih pa je, da storé tako dne 15. apr. 1887.

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

(Dalje.)

Ali bodo črnovojniški častniki nosili uniformo? — Častniki, ki so že v pokoju ali izven službe, obdržé uniformo, ki so jo nosili. Druge osebe pa, ki se bodo za častnike pri črnovojnikih imenovali in pridejo k redni vojski, dobé uniformo, kakor jo bo imel dotični oddelek. Častniki samostojnih črnovojniških oddelkov lahko nosijo uniformo, ki so jo kot vojaški ali civilni uradniki nosili. Lahko nosijo pa tudi v dejanski službi svojo civilno obleko; v tem slučaju pa dobé črnovojniško obvezo, častniško kapo, častniške zvezde na kolirji pri suknji, častniški portéepej na sablji in častniški vojni pas, kedar je tisti predpisan. Legitimacijski medaljon si morajo pa sami omisliti.

Kako postaneš črnovojniški častnik? — Civilne osebe, ki mislijo, da so sposobne za to, vložiti morajo za častniške službo v črni vojski pri svoji politični gospôski prošnji, ki se tako-le glasi:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Podpisani prosi za častniško službo v črni vojski in se opira na sledeče razloge:

Rojen je dne (meseca, leta) v (rojstni kraj), ima v.....domovinsko pravico in je sedaj zasebni uradnik, inženir, poslovodja itd. pri...

Šole ima podpisani gimnazijalne (realne) in govori nemški, slovenski itd. Svetà mu je precej znanega, ker je prehodil že.....(pokrajine). Prosilec je dober telovadec, plavač, borilec, strelec in jahač. Posebno spreten je v stenografiji, v risanju itd.

Podpisani tudi izjavlja, da hoče obiskovati kako, že obstoječo šolo, kjer se učé aspirantje za c. kr. brambovske častnike in se hoče o določenih pogojih podvreči predpisani poskušnji.

Podpisani želi biti sprejet za častnika v kak črnovojnišk batalijon na Slovenskem.

Krstni list, domovnica, službeni dekret, gimnazijsko ali realno spričevalo in predpisani revers so priloženi.

V dne I. I.

Kdo sklicuje črnovojnike na boj? — Cesar sam izdá povelje, da se mora črna vojska oborožiti in ob enem tudi določi, do katerega razreda. Brambovska gosposka pa na to črnovojnike skupaj skliče. Takoj, ko izda cesar povelje, objavi deželno-brambovski mini-

ster taisto c. kr. politični gospôski in brambovskim zapovedništvom po brzjavu. Od todi se povelje razglasi okrajnim političnim gosposkam, oziroma okrajnim brambovskim gosposkam, ter občinam, oziroma županstvom.

Kakor hitro se tako cesarsko povelje razglasi, mora se vsak črnovojnik takoj oglasiti pri županu tiste občine, v kateri živi. Posebej se navadno ne bodo listi nikomur pošiljali, izredno bi se pa tudi to utegnilo prigoditi. Črnovojniki, ki so zunaj avstro-ogerske državne meje, morajo takoj domu priti, kakor hitro jih povelje doide. Avstrijski podaniki, ki prebivajo na Ogerskem, so podvrženi črnovojniški dolžnosti ondi, kjer imajo domovinsko pravico, ako so odločeni namreč to svojo dolžnost izpolnjevati oboroženi v stalni armadi, pri brambovcih ali pa pri oboroženi črni vojski. Če je pa kak avstrijsk podanik, ki biva na Ogerskem, odločen le za pomožna dela pri črni vojski, njemu pa ni treba poprej domu hoditi, kakor kedar bi ga posebej klicali.

Kje se črna vojska zbira? — Črnovojniki zbirajo se, ne gledé na to, kje ima kdo domovinsko pravico, v dotični občini, kjer stanujejo. Le častniki morajo oditi vsak na svoj določen prostor. Župan določi prostor, kjer se črna vojska zbira, kakor tudi uro. Kontrolira jo župan v društvu enega ali več občinskih odbornikov. Črnovojniški zapisniki se preberó, bolniki in tisti, ki jih ni, se zapíšejo. K vsakemu shodu črne vojske morajo priti tudi vsi tisti, ki so še v teh letih, pa niso za vojsko nič več sposobni ter so pozabili ob pravem času oproščenja prositi ter vsled tega niso iz zapisnikov zbrisani.

Kdor bi se črnovojniški službi samovoljno odtegoval, navila se mu bo ura pri c. kr. brambovskem okrajnem zapovedništvu, kedar ga v pest dobó.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Hroma teleta.

Pri teletih se prikaže večkrat kaka bolezen, da človek ne vé, kaj je je krivo ali če tudi vé, ne more ji priti v okom, ker nima zdravila pri rokah, zdravnika za živino pa tudi ni blizu.

Taka bolezen je hromost, to je: tele dobi trde ude, izlasti noge mu vtrpnejo ali tudi skrivijo, členki na njih otečejo, vrat pa se krči. Tele ne mara za mleko, sope naglo in težko, iz nosnic pa mu teče žleca, s časom v obilni meri, v časih se zadela v teletu, v časih pa kar teče iz njega. Tudi mrzlica ga vije, a po životu se gorkota ne vzviša za veliko. Ako se konča bolezen s smrtjo, zvijó se teletu živci, prijema ga krč, in sliši se hrhranje. Ako

pa se vzboljšuje teletu, diši mu zopet mleko, tele vstaja ter zgubiva otekline.

Kaj je vzrok bolezní? Največkrat je je kriva vrojena slabost života ter nastane bolezen, ako dobi tele mleko va-se, ki ni čisto zdravo. Tako pa postane mleko, ako se kravi ne daja dobra klaja, taka, kakor ji ugaja v njenih razmerah. Gotovo je, da krma, ki se kupuje, ni brez tacihi reči, ki so nezdrave in je torej ta svét čisto na svojem mestu, da si kmetovalec naj prideluje sam krepke klaje ter jo daje potlej svojim kravam mlekaričam.

Dostikrat je te bolezní tudi to krivo, da se ne daje teletu mlezovine, tistega mleka, ki jo ima krava, kedar povrže. Le-to mleko, je po naravi pač za to, da spravi teletu iz črevesa tisto smolo, ki jo prinese seboj na svet. Treba pa je po takem dati teletu brž, ko se povrže, te mlezovine.

Ozdraviti takega teleta ni lahko, redko izide po sreči. Ako se zadela v teletu, daje se vsake štiri ure teletu par žlic ricina, ki se zmeša v pol litra tople vode, dotlej, da se odpre teletu. Ako pa ima tele drisko, daje se mu 2 do 3 gramov ogljiko-kislene magnezije v četrtinki litra sladkega mleka, to pa dvekrat na den.

Da mora tele imeti suho in toplo ležišče, razumeje se samo po sebi. Vrh tega pa se riblje tele po trdih udih ali nogah z žajfnico. Ako to ne pomaga, pa je menda nož najbolje zdravilo.

Laneno seme.

Setev lanú dela človeku večkrat sitnobo. Naj si izbera in izbera seme, nikoli še ni gotovo, da se prikaže potlej izpod zemlje. Laneno seme je namreč rado mrtvo in najti, katero še je živo, t. j. tako, ki bode kalelo, ima svoje težave.

Večkrat se misli, da je seme še živo, ako razpoči, kedar se ogreje do neke meje, ali to ni resnica. Iz izkušinj se vé, da razpoči staro seme, ki nima več življenja, istotako, če še ne bolj, kakor mlado, pa še živo seme. To je tudi celo lahko, kajti celo lahko je mogoče, da še suho seme ima v sebi življenje, in na robe tako, ki je že mrtvo, ima še vedno v sebi vodene ulage.

Tudi to ni gotovo znamenje, če je seme gladko in ti lahko teče iz roke. Tudi tako je celo lahko že mrtvo. Sploh tedaj ne kaže semena jemati za setev, dokler se nisi prepričal, da je še živo, to pa po naravni poti tedaj, da si ga djal poprej nekaj zrn za poskušnjo v prst, dokler se ti ni izcimilo. Posej za to le tacega na svoje polje!

Sejmovi. Dne 12. aprila v Koprivnici, v Ljutomeru, na Črni gori, v Šoštanju, pa v Podčetrtku. Dne 14. aprila pri Novi cerkvi in v Zdolah, Dne 15. aprila pri Mariji Snež-

nici. Dne 16. aprila v Spielfeldu in istega dne v Rogateu.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Razpis častne nagrade.)

Razumniki vseh omikanih národov paznim očesom motrijo razvoj tistega dela književnosti svoje, kateri je v prvi vrsti namenjen mlademu narastaju, ter vestno skrbé za to, da se mladini podajajo v roke po obliki in vsebini dovršene, čistim peresom in plemenitim srcem pisane zabavne in poučne knjige. Tudi v Sloven-cih se je že večkrat poudarjalo, kako potrebujemo mladini svoji primerne berila in razna učiteljska in pedagogijska društva naša so večkrat ukrepala o tem in obravnavala vprašanje, kako bi se zadelala ta praznina v književnosti slovenski. To uvidevši je znani rodoljub češki in prijatelj mladine slovenske, blagorodni gosp. Ján Lego v Pragi, po županu ljubljanskem posebnemu odboru izročil sedem cesarskih cekinov v plemeniti namen, da ž njimi nagradi najboljšo povest, namenjeno slovenski mladini od dvanajstih let dalje. Navedeni znesek sedmih cesarskih cekinov pa je samó častna nagrada, katera se izplača pisatelju povesti; vrhu tega gospod Ján Lego poskrbi še za to, da pisatelj nagrajene povesti prejme za spis svoj še navadni pisateljski honorar. Pisatelj nam v svoji povesti naslikaj vzornega slovenskega mladeniča, odčenega z vsimi krščanskimi in državljanskimi vrlinami; od tiste dóbe, ko začne hoditi v šole, sprémi ga do moških let, ko stopi v praktično življenje, opiši ga živo in plastično brez moralizovanja, da bode mlada duša, videča pred seboj junaka povesti, hrepnela po njegovem vzvišenem vzgledu izpolnjevati vse dolžnosti, katere narod, cerkev in država zahtevajo od poštenega moža. Ako pisatelj takšno životopisno povest postavi v zgodovinsko zanimiv čas ter njeno dejanje odpré na take domače kraje, ki se odlikujejo po naradni lepóti svoji, bode tem večja zasluga njegova. Povest obsezaj šest tiskovnih pól male osmerke, natisnene z navadnimi garmondskimi črkami. Rokopisi naj se pošljejo do konca tekočega leta načelniku odbora, kateri tudi povesti prisodi darilo ter pisatelju njenemu izroči častni honorar.

Za odbor:

Peter Grasselli, župan Ljubljanski, načelnik.

Iz Bizeljskega. (Vesela novica.) Redko, prav redko se oglasimo mi v vašem listu. Ali zato nikar ne mislite, da nam niste ljubi, kedar nam kaj poročate o nas. Mi smo v resnici na koncu Štajerskega, mejaši smo z našimi brati Hrvati. Ako pa mislimo na občinski zastop, kakor smo ga imeli doslej, čisto lahko bi

nas človek dejal tje gori na mejo nemške Prusije. Doslej je bilo namreč pri nas zavetje za vse mogoče in nemogoče nemškutarje. Ti so delali z nami in z našim premoženjem, ne da bi nas prašali in da bi nam bili kaj v našo korist storili, tega že celo ne. Kar nam je nemški „bauernverein“ velel, to so naši možaki v obč. zastopu storili. Kaj? Za to naši možje niso vprašali, bili so mamehuki, kimali so, kedar je naš mogočni župan pomignil, potem pa je bilo vse dobro. Letos pa smo vendar le enkrat se otresli tega jarma. Kedar so bile volitve, prišli smo v velikem številu in naši prejšnji „harambaši“ so ostali na cedilu. Odslej je obč. zastop naš, slovenski, vsi tisti, ki so bili doslej nemškemu „bauernvereinu“ za rep, so pri volitvi propadli, tako propadli, da jih nihče, tudi višje oblasti, do katerih so se po hlapčevski obrnili, ne bodo mogle več izkopati. Živeli možje, ki so to storili, živeli naš novi obč. zastop! Drugikrat več, ako vam bode g. urednik po volji. (Prav lepo prosimo! Tako in enako poročilo nam je prav po volji. Ured.)

Iz Podčetrka. (Čudne reči.) Resnica je sicer, da smo mi precej daleč od življenja, to je od železnice in človek bi mislil, da se to, kar se izgodi pri nas, ne izve lahko. Ali v tem ni tako. Pri nas se govori, da se godé v teh krajih reči, katerih ni kje drugje, vsaj v tolikem številu ne. Pravi se, da stoji v nemških listih veliko in taci reči, ki človek misli, da niso resnične. Ako bi bile pa resnične, gosposke morale bi seči v mes, da bi se to poravnalo. Izlasti se črnijo naši gg. duhovniki. Mi jih sicer spoštujemo in Bog ve, da ne vemo, kako da bi jih kdo ne spoštoval, ako še je le količkaj kršč. vere v njem. Če se pa bere o njih več taci reči v nemških novinah, kakor sem bral tóvnej v „M. Z.“, to se mi pa vendar le zdi preveč. Kaj, sem si mislil, ali sme že vsak „fakin“ dajati v „cajtinge“ reči, ki jih je storil sam, potem pa jih podtakne našim gg. duhovnikom? Kje ima pa tu oči gosposka? Da dela ona tu, toda samo le v rečeh, ki se dotikajo duhovnikov, kakor tica štruc, tista, ki vtakne kljun v pesek, kedar sluti nevarščino, tega ne morem in nočem misliti. Toda kako si naj jaz, prosti kmet, to razložim?

S Pake. (Odgovor.) Dopisnik s Pake v zadnji števil. „Slov. Gospodarja“ pravi, da sem sam priznal, da sem v ozki dotiki s šulvereinom, ker sem v odgovoru rabil besedo „šulvereinler“, katero ime mi je dopisnik dal. Dalje, da naznanjam vsemu slovenskemu svetu, da od šulvereina podpora jemljem, (kar bi sicer ne bila pregreha.*) Dopisnik naj mi dokaže, kar trdi! Kar sem pa o pravici do sobe in o drevesnici rekel, to je resnica, ter prvo lahko s dotičnimi pismi skazem, drugo pa lahko vsak sam vidi

*) Oho! Ali mislite v resnici tako? Staved.

in spozna. Tudi dopisnik je lani gosp. barona Warsberga v „Slov. Gospodarju“ zaradi podarjenega zemljišča hvalil. Kar se tiče pregovora: Peri kožuh itd. naj izve toraj slov. svet, da je bil v nedeljo 27. sušca Kožuh v veliki „žehti“, ali se je pri tem zmočil ali ne, še ni znano!

L. Kožuh.

Iz Celja. („Dijaška kuhinja.“) Našej mladi ustanovi so darovali gg.: Lenček Franc, posestnik v Blanci, Kunstič Ivan, učitelj v Sevnici, Franc Vršec, c. kr. notar v Sevnici, Ivan Fišer, c. kr. notar v Mokronogu; preč. gg.: Martin Sevnik, župnik v Št. Petru, Anton Fischer, vikar na Laškem, Franc Hrastel, kaplan na Laškem, Josef Kodella, inženir v Mariboru; g. dr. Weingerl v Zagrebu, gospa Marija Potočin v Zidanemmostu, prevzv. knez Windischgrätz; gg.: Peter Dobnik iz Zoče, Ferdinand Roš v Hrastniku, Ivan Stožir, profesor v Zagrebu, dr. Josip Fon, primarij v Zagrebu, preč. g. Radosl. Marzidovšek, c. kr. vojni kapl. v Zadru, g. Norbert Zanier, trgovec v Št. Paulu in g. Oset Simon, trgovec na Vranskem, vsi po 5 gld. Zatem posojilnica v Šoštanju 50 gld. Po gosp. Gabršeku pa je nabranih in sicer od gospodov: Brinovec Jaka, posestnik, Stepic Anton, c. kr. davkar, Meglič Simon, učitelj, Schwendtner Karl, trgovec, g. Šentak Terezija, posestnica, Kumer Anton, župan, Musi Josef, posestnik, Klobučar Anton, uradnik, J. Lah, posestnik, Jakob Mesič, posestnik, Presinger Franc, pos., Gradičnik Julius, posestnik, Seunik Matija, kanclist, g. Gabršek Tereza, soproga tajnika, Florjan Karl, župan, vsi po 1 gld. Čitalnica Vranska 2 gld., Južna Valentin, posestnik 2 gld., Govedič Franc, posestnik, Šorn Franc, nadučitelj, Farčnik Anton, nadučitelj, Reich Ivan, učitelj, Gradišnik Luka, zdravnik, vsi po 1 gld. Savinjsko učitno društvo 3 gld. 20 kr. V družbi nabrano 80 kr. Skupaj je torej tega 29 gld. Gosp. Spendé, učitelj v Gornjemgradu je nabral od gospodov: Dr. J. Šlander, zdravnik, J. Mikuš, tržan, J. Mikuš, zasebnica, J. Jane, oskrbnik, J. Wolf, kaplan, A. Loretič, trgovec, M. Spende, učitelj, vsak po 1 gld., neimenovan pa 20 kr., skupaj 7 gld. 20 kr. Preč. g. Gregor Presečnik, kaplan v Polčanah 2 gld., in g. Dr. France Firbas, c. kr. notar v Brežicah 10 gld. Maks Veršec, blagajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V spremstvu Njih veličanstva vršé se važne spremembe. Prvi generalni adjutant ali pobočnik postane fml. vitez Beck, doslej načelnik generalnega štaba, drugi pa fml. grof Paar in dosednji drugi pobočnik, fml. pl. Popp, povrne se v armado. — Ako obvelja želja českih poslancev, dobode Praga tri poslance več, Moravska vojvodina pa

novo volilno uredbo. Vsled nje utegne se do-
sedanja nemška večina v dež. zboru prevrniti
v manjšino. To bi bilo naravno, kajti je česk
prebivalcev blizu, da dve tretjini a doslej jim
ni bilo možno dobiti večine v dež. zboru. —
Minister za pouk in bogočastje, dr. pl. Gautsch,
namerava v severnih deželah skrčiti število
c. kr. gimnazij. Tacih je ondi v resnici več,
kakor jih je treba. — V Gradcu imajo od tega
meseca naprej 40% priklade na navadni dac,
to bode vsekako občutljivo za ono mesto. —
Nemški konservativci imajo okoli velike noči
na večih krajih zборе, na katerih bodo njih
drž. poslanci govorili. To je dobro. — Imeno-
vanje krškega škofa dela sedaj nekaj hrup.
Nekaj drž. poslancev, njim na čelu dr. Gregorčec,
so stavili v zadnji seji drž. zbora do ministra
za uk in bogočastje vtemeljeno vprašanje, čemu
da je nasvetoval za škofa v Celovcu trdega
Nemca, saj šteje Koroško blizu, da toliko slov.
katolikov, kakor je nemških in je-li ga volja
ukreniti, da se nastavi tamkaj pomožni škof za
slov. prebivalstvo. Svet je radoveden ne toliko
na to, kaj, kolikor na to, kako da bode gosp.
minister na to vprašanje odgovoril. — V Pre-
vojah, vesi v brdskem okraju, je nek Burger
hotel z dinamitom raznesti hišo tamošnjega
župana, ker se je na-nj jezil za voljo neke
pravde. No tega še nam je treba, kdo bode pa
še hotel biti za župana, če mu gre za življenje,
ako izpolnjuje vestno svojo službo? Tokrat se
še hudobija ni posrečila do cela. — Društvo
slov. pisateljev v Ljubljani šteje sedaj 165 udov
in bode letos meseca septembra napravilo na
čast č. g. Dav. Trstenjaku, župniku v Starem
trgu, neko veselico v Slov. Gradcu. Letos nam-
reč spolni starosta slov. pisateljev svoje 70. leto.
— V Gorici imajo „ljudsko posojilnico“; ona
je v rokah slov. mož in se dobro obnaša. Iz-
lasti malim posestnikom daje ona na posodo in
jih reši s tem velikrat, da ne pridejo ob svoje
posestvo. — Na obrtni šoli v Trstu, ako se
osnuje, bode poduk vendar-le tudi slovensk, ne
pa samo, kakor želé Lahi, lašk. — V Pešti so
dijaki kaj radi k redu, da napravijo kako ra-
buko zoper c. kr. armado. Tako tudi v unem
tednu, a tokrat so jim dali jih po prstih. Le
prav je to, dijak naj se uči, da bode kaj iz
njega kedaj.

Vunanje države. Na potu doli iz Berolina
sta prišla Rumunski kralj in kraljica dne
29. marcija na Dunaj, ter sta bila nekaj dni
gosta svitlega cesarja. Nekaj mož pa je še
ostalo na Dunaju, ter se vrši sedaj pogajanje
nove tržne pogodbe med našo in rumunsko
državo. — V Bolgariji si sedanja vlada vtrjuje
tla ter jej gredó vse vlade v tem več ali
manj na roko. Mogoče, da se ji posreči, toda
težav še za to ne bo konec. Še vedno se ne
zna, koga da si bodo postavili za kneza. Sedaj

biva minister Stojlov na Dunaju in brž ko ne
mu hodi za to, da si pridobi Dunajsko vlado
za namene bolg. vlade. — Iz zveze balkanskih
državic ne bodo nič, samo poprejšnji sovražnici,
Srbija in Bolgarija, ste naredili med seboj neko
bojno pogodbo. — Turčija guga med Anglijo
in Rusijo, nobene nima rada in nobeni ne upa
se zameriti, torej pa so si tudi vse novice gledé
Turčije navskriž, sicer pa ni tacih, da bi bilo
kaj na njih. — Knez Bismark je obhajal dne
1. aprila svoj rojstni den in se vé, da je žel
obiló čestitek. Iz Loreno-Alzasije so izgnali
drž. poslanca Antoine, češ. da ščuje ondašnje
prebivalce zoper Nemčijo. No, toliko je že res-
nica, da ljudje ondi ne marajo Nemcev, njih
obnašanje pa je, kakor drugod, tako tudi tam
ošabno in torej za druga ljudstva razžaljivo. —
V Belgiji dela vladi dvojé reči težavo, vojaštvo,
katero bi ona rada povišala, a drž. zbor nima
volje ji tega dovoliti, in pa delalci, ki še vedno
niso zadovoljni, ter napravijo zdaj tu, zdaj tam
kako zlobno rabuko. — Anglijska sedanja vlada
postopa z vso silo zoper Irce ter jih hoče tako
ugnati. Da po tej poti ne doseže tega, lahko
jo prepriča dolgo število enacih poskušinj. —
Španija uživa sedaj zopet mir in vlada zatruje,
da ni več strahu pred kako ustajo. — Italija
ima sedaj že vendar-le ministerstvo v njem
sedé iz večine prejšnji moške, samo grofa Robi-
lanta ni, le-ta je jim je trn v peti, ker je av-
strijski državi prijazen. — Novi kardinal, grof
Vanutelli, doslej poslanik na Dunaju, postane
drž. tajnik ali kar je isto minister zunanjih
zadev pri sv. Očetu v Rimu. — V Massauah
se zopet tepó ital. vojaki z ustajniki, pravi se,
da so le-te pognali nazaj v gorovje. V onih
deželah ob Rdečem morju velja naš, avstrijski
denar, namreč tolarji Marije Terezije, zato si
jih ital. vlada naročuje vedno več na Dunaju.
Vojska stane pač veliko denarja, na srečo pa
tedaj tokrat nese naši državi.

Smešnica 14. Sodnik: „Ti si rekel, da si
ukradel tele, to pa le za to, ker te je glad trl.
— Ali je to resnica?“

Zatoženec: „Je, gola resnica je!“

Sodnik: „Glej, za to pa ti ni bilo treba
celega teleta. Kos kruha ali mesa bilo bi ti
zadosti!“

Zatoženec: „Prav, žlahtni gospod, prav je
to, saj bi tudi jaz bil tako storil. Ali kaj si
če človek, ko nisem imel seboj noža.“

Razne stvari.

(Cerkev.) Njih veličanstvo, svitli cesar
so za napravo novega tlaka v semeniški cerkvi
sv. Alojzija v Mariboru darovali 300 gld.

(Pozor!) Dne 12. t. m. se vrši volitev v
okrajni zastop Konjiški ob 9. uri, Narodni

volilci se naj gotovo že ob 8. uri v posojilnici zberejo, da se potrebne reči določijo.

(Imenovanje.) G. dr. Henr. vitez Cron, doslej v Brežicah, pride za komisarja pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru.

(Občni zbor.) Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Ponikvi imela bode na velikonočni ponedeljek, dne 11. malega travna ob 3. uri popoldan v prostorih posestnika Fr. Podgoršek-a svoj prvi občni zbor. Na dnevnem redu je pozdrav in poročilo pooblaščenčev, nagovor, vsprejem udov in volitev odbora. Vabijo se vsi prijatelji omenjenega društva in slovenske šole.

(Na znanje.) Tistim č. gg. duhovnikom, ki so v vrsti c. kr. vojaških kaplanov, se naznanja, da je „prtjlaga častniškega sluga“ na prodajo pri g. J. Preku, sedlarju v Vetrinjski ulici, kovčeg za častnika pa izdeluje J. Kossy, mizar v Franc-Jožefovih ulicah v Magd. predmestju v Mariboru.

(Podporno društvo lav. škofije.) Podporno društvo duhovnikov naše škofije je izdalo ravnokar svoje 13. letno poročilo. Iz njega posnamemo, da je razdalo lani 2080 gld. podpore in kar je tudi znamenje časa, za celih 123 gld. 63 kr. več, kakor je prejelo.

(Davek.) Kako visoki da so davki, vidi se lahko iz tega, da pride na Dunaju poprek na vsako osebo po 59 gld. davka. V vsem skupaj pa plača Dunajsko mesto 43 milj. gld.

(Prebivalstvo.) Dne 1. marcija je bilo štetje prebivalcev v Gradcu. Štelo se je na tenko in je bilo tisti den v celem mestu 99.350 prebivalcev.

(Beračenje.) Nekomu je prišlo na misel, v Pekarjih nad Mariborom nabirati za nemški šulverein. Nabiral je v resnici dolgo, toda nabral je borih 3 gld. in 17 kr. Preveč torej ti tam gori na Pekarjih niso za šulverein!

(Dirka.) Kolikor se sedaj računi, misli se jeseni napraviti dirka v Celju. Da-si so same na sebi dirke več manj le trpinčenje konj, vendar prinesó lahko kaj dobrega. Ljudje se po njih ogrejo za konjerejo in to nima malo koristi.

(Štaj. hranilnica.) To društvo, iz katerega iz cele naše dežele jemljejo denar pa ga tudi v obilni meri povračujejo posestniki, dalo je za šulvereinsko šolo na Slatini 1000 fl. To, sicer lepo darilo kaže, slov. kmetom, kamo naj ne hodijo po denar, pa tudi, kamo naj ne nosijo denarja.

(Mesarji.) Pri nas v Mariboru so mesarji ponosni možje. Nič nočejo imeti z drugimi obrtniki družbe, tedaj si snujó tako sami za-se, še mesarjev, ki so doma v okolju, ne štejejo za vredne, da jih vzprejmó v svojo družbo. Ali slutijo možje, da bi ne bilo prav, ko bi se izvedelo, zakaj da imajo tako visoko ceno za meso v tem, ko je živina tako po ceni?

(Mlada žena.) V Rakovici, vasi nekje doli v Banatu, so imeli dne 28. marcija čudno poroko. Ženin in nevesta sta štela oba skupaj še le 26 let. Tak zakon se vé, da ne velja po naših postavah in vrši se že preiskovanje, kako da se je to bilo godilo.

(Laž in natolcevanje.) Ščrbava „D. W.“ se jezi, da smo v zadnjem številu grajali okr. zastop v Celju, ker razpisuje imenitno stipendijo, to pa tako, da izvé za njo le malo ljudi. Ob enem pa nam natolcuje, da tresemo laži le kar iz rokavov. No mi ji lahko povemo, da je to le na robe. „D. W.“ pač, kar dnes zanikuje, to pa jutri trdi. Naj si pogleda svojo 25. številko, pa bode črno na belem vse to našla, kar smo mi grajali. Njen „pfui!“ kakor vselej, tako dohaja tudi v tem le edino njej. Naj ji tekne!

(Vislice.) V sobote, dne 2. aprila so na Dunaju obesili Ed. Kreitnerja. Nečloveški fanté je bil v Beču kar na ulici napadel necega starčka ter ga zabodel. Svojega zločina se ni skesal.

(Samomor.) V Ljutomeru si je K. Mursa, trgovec z železovino, sam vzel življenje. Mož je bil še le 25 let star pa je izgubil že veselje do življenja. To je žalostno.

(Trtna uš.) Ker se je vedno bati, da napreduje trtna uš, za to misli vlada nekje pri Ptujju napraviti trsovnico. V njej bi se vzrejevale amerikske trte, katerih trtna uš ne ujé.

(Nenavadne smrti) je umrl v Celji pretečeni teden Anton Staričnik, oženjeni viničar iz Jankove pri Novi cerkvi. Bil je jetnik v celjski okrožni ječi ter šel uni dan na delo in sicer, da snaži neko stranišče. Toda v jami mu je bilo slabo, pade v lužo, le-te se je tudi grozno veliko nasrkal, preden so ga potegnili iz nje. K zavesti ni več prišel in umrl 1. aprila.

(Zavarovalnica.) Banka „Slavija“ sklenila je v mesecih oktober, november in december 1886. leta 12.829 novih zavarovanj za 16.845.435 gld. 31 kr. kapitala ter je zato prejela 440.525 gld. 61 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 288.173 gld. 62 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.553.235 gld. 53 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 300.039 gld. 66 kr., na zemljišča posojenih pa 668.633 gld. 64 kr. Gasilne brizgalnice dobile so tri občine.

(V ognju.) M. Sluga, kočarica v Doleni, je šla uni den na delo ter je pustila v koči dva mala otroka. Ko se je pa vrnila, ni našla ni kočice ni otrok, kajti vse jej je zgorelo.

(Pobrisal) jo je M. Višnjar iz ječe v Slov. Gradcu. Doslej ga še niso ujeli.

(Iz društev.) Za družbo vednega česčenja so podarile naslednje župnije: Spodnja

Polskava 8 fl., sv. Ana v Slov. goricah 12 fl. 60 kr., Podčetrtek 3 fl., sv. Lenart v Slov. Gor. 6 fl., Skomarje 1 fl., sv. Jurij na Pesnici 3 fl., Gomilsko 4 fl. 50 kr., Podgorje 4 fl. 20 kr., Vržej 5 fl., sv. Jakob v Slov. gor. 5 fl., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 4 fl. 20 kr., gđč. Forènik Avgusta 10 fl.

(Duh. spremembe.) Č. g. J. Pavlič, doslej kaplan v Galiciji, šel je za kaplana na Bizeljsko.

Loterijne številke:

V Gradcu 2. aprila 1887: 33, 48, 3, 62, 38
Na Dunaju " " 85, 47, 39, 5, 32
Prihodnje srečkanje 9. aprila 1887.

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 11—24

Bukve božje v naravi.

Te bukve se dobé v prijetni besedi in snažni obliki za revnih 45 kr. s pošto vred vedno v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vredne so svojega denarja.

Mihael R., 43 let star posestnik vino-
Mariborskega, grada v Posruku, okraja
je od 25. februvarija zginil. Na
desni nogi je kruljav. Kdor ga najde, dobi
dobro plačilo. 3-3

Tekoče Tekoče
zlató, srebro,
za pozlačenje in popravljanje okviróv,
leseníh, rudnih porcelanóvih in stekle-
nih reči za posrebrnjevanje vseh rud-
nih reči. Vsaki lahko sam si pozla-
čuje in posrebrjuje vsako reč. Cena eni
steklenici zlata ali srebra fl. 1.— 6 ste-
klenic fl. 5.— po poštnem povzetju ali
pošiljatelj zneska pri
Leop. Epstein-u v Brnu. 3—20

Pošten, priden hlapec

za krave se išče. Naslov: Gospa Lina Ritter
v Gorici (Görz.) 2-6

V vseh mestih

se iščejo vrle osebe vsakega stanu, da proda-
jajo pri občinstvu zelo priljubljene reči.

**Reč se lahko proda in plača se velika
provizija.**

Pisma s podatki o sedanjem poslu se naj
pošljejo z naslovom: „Mercurius, Hauptpost-
lagernd Wien.“ 2-2

Št. 1646.

Oklic!

Od c. kr. okr. sodnije v Slov. Bistrici
se naznanja, da se bode na prošnjo varuha g.
Jože Detiček-a, posestnika na Poličanah pro-
stovoljno izvršilna dražba vina (leta 1886) od
12 polovnjakov mladoletnih dedičev Gašpar
Smoleta v Poličanah, vršila dne

14. aprila 1887

popoldan ob dveh s tem pristavkom, da se bode
vino le za, ali čez cenitveno vrednost in le za
gotov denar oddalo.

C. kr. okrajna sodnija v Slov. Bistrici,
dne 25. marcija 1887.

Za c. kr. okrajnega sodnika:

Morocutti.

1—2

narejena in sostavljena po mojem navodu, ima ne-
dvomljiv uspeh in zdravilne lastnosti v vseh slu-
čajih želodčeve oboletosti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez Stökl,

c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poro-
čevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 ste-
klenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Pošt-
nino trpé p. t. naročniki.

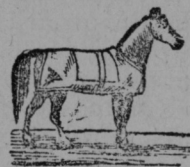
Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu
Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu
Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 1

Resnica traja dolgo!

V zalogi imam od danes naprej zelo
velike, debele, široke, trpežne

konjske odeje

Kar ni po
volji, se nazaj

vzame in se
denar povrne.

190 cm. dolge, 150 cm. široke, za gld. 1.50 komad,
ravno take najfinejše vrste gld. 1.75, **odeje za
voznike** z žoltimi dlakami s šestimi raznobarv-
nimi prugami in obrobi, 190 cm. dolge, 135 cm.
široke, gld. 2.80, 195 cm. dolge 155 cm. široke,
prav fine gld. 3 komad.

Razpošiljajo se po povzetju.

Naslov: „**Waarenhaus zur Monarchie**“, Wien,
III., Hintere Zollamtstrasse 9/PL. 1-4

Naznanilo.

Podpisani da na znanje, da je posestvo g. Antona Stampfla v Bistrici po dražbi kupil in se zaveže, da bode vsa v žaganje spadajoča dela ceno in točno dovršil

V Bistrici, dné 14. marca 1887.

2—2

Josip Stampfl.

Nagrobne kamne

in križe

iz Pohorskega marmorja

izdeluje po najnižji ceni

Janez Horvat

v Račah (Kranichsfeld.)

P. n. gospodom članom

„SLAVIJE“

vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

V poslednjem dobi razširjajo se po raznih, banki „Slaviji“ kot českemu zavodu sovražnih časopisih, kakor tudi po nekaterih odpuščenih funkcionarjih banke in drugih nepoklicanih osebah nehalne vesti o banki „Slaviji“, katerih vsebina v glavnih potezih je ta, da so notranje razmere zavoda netolažne in da njene rezervne zaloge niso dosti sigurno naložene.

Spodaj podpisano upravelno svetovalstvo šteje si torej v svojo dolžnost, p. n. članstvo na to opozoriti, da se vse te vesti nikakor ne naslanjajo na resnico, in konstatovati, da so notranje razmere banke „Slavije“ popolnem v redu, da ni nobenega povoda za najmanjšo nezaupnost, da rezervne zaloge njene niso ne le popolnem nedotaknene, ampak so se še zvišale v tekočem letu, kakor je razvidno iz naslednjih števil in dat.

Poleg bilancije za leto 1885., ki je bila potrjena po revizorjih računov in po poverjenikih, katere je izvolil občni zbor dne 15. maja 1886 in katera je bila predložena vis. c. kr. ministerstvu, so rezervne zaloge na naslednji način naložene:

V vrednostnih papirjih (in sicer v avstro-ogerskih držav-	
nih in zastavnih listih češke hipotečne banke i. t. d.)	gld. 3,896.428.—
v realitetah	„ 588.083.—
v zagotovljenih hipotečnih posojilih	„ 1.228.281.11
v predplačilih na police banke „Slavije“	„ 312.806.23
v c. kr. pošto hranilnem uradu na Dunaju in drugih	
javnih novčnih zavodih (bankah in posojilnicah)	„ 362.616.68
v gotovini v blagajnicah	„ 21.940.84
Vrednostni papirji znašali so 1. januarja 1887, kakor	
so določili revizorji dne 6. januarja 1887	„ 4,028.150.—
Pomnožili so se torej za	„ 131.722.—
vkljub temu, da se je v III. oddelku (podedovanjskih društ-	
vih) članom na zapadle police izplačalo v gotovini	„ 625.709.59

Komur je do tega, da se prepriča ob istinitosti teh števil, dano mu je po sklepu občnega zbora z dne 15. maja 1879 na voljo, pregledati knjige in blagajnice v prostorih banke „Slavije“.

Upravelno svetovalstvo

vzajemno zavarovalne banke „SLAVIJE“ v Pragi.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 14. šte. „Slov. Gospodarja“.

1887.

7. aprila.

142.

Cecilijansko društvo je-li za lavantinsko škofijo potrebno?

Kdor hoče to vprašanje pravično rešiti, mora si poprej dvoje drugih vprašanj postaviti in na-nji odgovoriti: 1. Kaj nameravajo Cecilijanska društva? 2. Kakošnje je cerkveno petje po lavantinski škofiji?

Ako se bode pokazalo, da so nameni Cecilijanskih društev cerkvenim postavam nasprotni, tedaj so takošnja društva naravnost škodljiva, pregrešna; ako pa najdemo, da je cerkveno petje po naši škofiji dobro, pravilno, tedaj Cecilijanskega društva ni treba. Ako pa nam preiskovanje spriča, da so Cecilijanska društva celo in vedno v mejah cerkvenih določeb, da pa naše cerkveno petje ni dobro, potem je Cecilijansko društvo za lavantinsko škofijo potrebno.

1. Kaj nameravajo Cecilijanska društva?

a) Najpoprej si oglejmo razmero med Cecilijanskimi društvi in cerkveno gosposko.

Prav imenitno Cecilijansko društvo se je ustanovilo l. 1867 v Regensburgu na Bavarskem; pravila so tamošnji škof potrdili. Naelelnik mu je bil in je še župnik Franc Witt. Tega Cecilijanca, g. Witta so ranji sv. Oče Pij IX. poklicali kot sodelovalca v Rim k Vatikanskemu zboru; podelili so mu sami zarad njegovih zaslug v reformi cerkvene glasbe naslov „doktorja“; kardinal pokrovitelj Lucca pa so njega, Haberla in Könen-a l. 1880 imenovali častnimi kanoniki svoje kardinalske cerkve v Palestrini.

Leta 1870 so Pij IX. nemško Cecilijansko društvo potrdili ter blagoslovili.

Sedanji sv. Oče Leon XIII. so g. Witta pri avdijenci dne 18. novembra 1878 osebno pohvalili ter željo izrekli, da bi se reforma cerkvene glasbe vedno dalje razširjala po vseh škofijah.

Kardinal Lucca pa so pisali gosp. Wittu 19. novembra 1878: „Reforma cerkvene glasbe ni zadnja skrb sv. Očeta. Polni veselja nad tem, kar je Cec. društvo storilo, želijo, da bi se njegove namere vedno dalje po vseh škofijah cele zemlje razširile“. Pristavijo še, da bi bilo k temu najbolj umestno, središče društveno predstaviti v Rim.

Leta 1880 se je res v Rimu odprla Scuola Gregoriana. L. 1884 so sv. Oče izdali obrednik

za reformo cerkvene glasbe po italijanskih škofijah, v katerem so uradno ideje Cecilijanskega društva zapovedane.

V 20 letih so se cecilijanska društva pod raznimi imeni razširila po celi katoliški Evropi in severni Ameriki. Dandanes že skorej ni dežele in škofije brez Cecilijanskega društva: v sekovski škofiji se je vstanovilo l. 1875, v krški l. 1878, v ljubljanski l. 1877, v Pragi l. 1879, na Dunaju, k že obstoječim, l. 1881, za linško škofijo l. 1875 itd.

O cecilijanskih časnikov izhaja samo v Avstriji. Vsa Cecilijanska društva po celem svetu, naj se zovejo kakor koli, so potrjena od domačih škofov. Sv. Oče so jim tudi odpustke podelili; udje so večjidel duhovniki in učitelji. To naj zadostuje pojasniti razmero med Cecilijanskimi društvi in med cerkveno oblastjo. Iz tega se pa neovrgljivo sprevidi, da Cecilijanska društva niso cerkvi škodljiva; to namreč, kar sv. Oče, kardinali, škofje, duhovniki, podpirajo, potrjujejo, priporočajo, blagoslavlajo to gotovo ni zoper cerkveno življenje.

b) Namen društva se spozna iz njegovih pravil. Kakošnja so pravila Cecilijanskih društev?

Odgovor je kratek: Vsa Cecilijanska društva imajo le eden namen: cerkveno glasbo gojiti po cerkvenih določbah. Ta stavek se najde v razni obliki pri vseh društvi (v lavantinskem § 2.) Ima pa ta stavek dve misli v sebi: Prva je, da je cerkvena glasba umetnost, ki ne pride sama od sebe, ampak ki se mora učiti, gojiti, izvrševati. Kdor hoče znati brati, šivati, streljati itd. mora se učiti; tako vsaj tudi pri petju. Od narave zna človek le kričati. Druga misel je, da ima le katoliška cerkev določevati petje pri svoji službi božji. Zavoljo tega se Cecilijanci teh določeb učijo, ter je skušajo dejansko izvrševati.

Zdaj vprašam: Kateri katoličan zamore namenu Cecilijanskega društva kaj ugovarjati? Pri vseh drugih strokah cerkvenega življenja se trudimo v cerkvenem duhu ravnati, kar je pravilno; zakaj bi ravno pri petju to ne bilo prav? Zakaj imamo na oltarju voščene sveče, zakaj je raba večne luči, zakaj draga cerkvena obleka po stari šegi, zakaj srebrni kelihi, zakaj pozlačene mešne bukve itd. itd.? Odgovor, ker to cerkva ali naravnost zapoveduje ali pa je po njenem duhu. Pri petju pa, ki je najbolj

sveta umetnost, ne smelo bi se celo nič ne storiti? To bi bila čudna gorečnost za službo božjo, nerazumljiva logika izobraženih krogov.

Kakor je naš Zveličar rekel o svojem nauku, da bodo le tisti spoznali njegovo resnico, ki ga spolnjujejo, smemo reči o namenu Cecilijanskih društev: Kdor prsta ne gane zato idejo, ne bo se nikdar prepričal, da je resnična. Kdor pa začne učiti, peti, poslušati, bo se za ta namen tudi vnel. Ignoti nulla cupido.

c) Kako se izvršujejo Cecilijanska pravila?

Cecilijanska društva so nam celo strašila: „Zdaj bo konec ljudskemu petju“. „bode vse latinsko v cerkvi“, „bomo imeli vedno sedmino ali veliki petek“, „ljudstvo bo izbežalo“ in Bog vé, kako se še strašimo.

Ko bi to otroci in nevedni ljudje govorili, bi se človek smejal; ker se pa taki strahovi nahajajo le pri izobražencih, morajo se omilovati. (Konec prih.)

Zlata sv. meša v Studenicah 1. 1886.

(Dalje.)

2. Veseli den 2. avgusta.

Staro in mlado je tega srečnega dne dolgo časa že željno pričakovalo. Sto in sto urnih rok se je gibalo, da bi se vse takšnemu prazniku primerno pripravilo. Omenil sem že, kako da se je bil ves Studeniški trg praznično oblekel, posebno ukusno pa so bili skromno stanovanje svojega toliko ljubljenega dušnega pastirja z vency in zelenjem prepletli. Čč. nune storile so vse, kar so v tem kratkem času storiti zamogle, da bi farno cerkev za takšno svečanost dostojno okinčale.

Že zvečer pred tem praznikom (bila je nedelja večer) zbrali so se v trgu poleg tržanov tudi kmetje, da so spremljani od godbe v znamenje posebnega veselja z raznobarvnimi lučicami v rokah ohodili vest trg, potem pa se pod oknom preč. gosp. zlatomešnika vstavili ter jim za drugi den in še na mnoga leta sreče voščili. Nepopisljiva radost napolnila je množico, ko so preč. gosp. slavljenec iz okna doli jo zagotovili, da hočejo ostati v njeni sredi, dokler jim bo le mogoče še duhovsko službo opravljati. Umetalni ogenj, ki se je sedaj zažigal, kakor topičev streljanje, oznanjevalo je veselje Studenčanov tudi njihovim sosedom.

Cerkvena svečanost 2. avgusta bila je na deseto uro napovedana. Od devete ure počenši drdral je voz za vozom proti Studenicam, ceste pa so bile pešcev tako napolnjene, da je res čudno, da se ni nobena posebna nesreča zgodila. Proti 10. uri pripeljajo se Njih ekscelencija naš premil. knezoškof Jakob Maksimilijan kot sošolec gosp. zlatomešnika iz Maribora — spremljani od preč. g. stolnega župnika in ko-

rarja Kandutha, ki so bili več let oskrbnik Slov. Bistriške dekanije. V župnijski hiši našli so Njih prevzvišenost okoli gosp. zlatomešnika zbranih blizo 30 čč. duhovnikov iz 11 dekanij; svetovnih p. n. gostov pa ne samo iz Štajarskega, nego tudi iz Koroškega in še od dalje. — Iz Zagreba prihitel je k tej redkej svečanosti g. dr. Kosirnik, prvi zdravnik v bolnišnici čč. usmiljenih sester, Studeniški rojak in bivši učenec g. zlatomešnika.

Po kratkem oddihljeji dajo premil. knezoškof znamenje, da naj se sestavi slovesni obhod v cerkev. Takoj za križem vrstijo se šolska ml. dina, za njo kmetje in tržani. Pred duhovščino videl si lepo vrsto belo oblečenih in z vency okinčanih družic, izmed katerih ena je v slovenskem a druga v nemškem jeziku na cerkvenem trgu nagovorila preč. g. zlatomešnika ter njim, kakor Njih prevzv. mil. knezoškofu lepih šopkov poklonila. Za zlatomešnikom stopali so njihovi bližnji p. n. sorodniki, ki so pa komaj pririli v cerkev, ki je bila vernikov že pred začetkom božje službe prenapolnjena.

Zavolj posebnih okoliščin vršila se je cerkvena svečanost nekoliko drugače, kakor je sploh običajno. Najpoprej naglasili so preč. g. zlatomešnik pred oltarjem himno: „Veni s. Spiritus“, katero so potem čč. nune na koru do konca izborna pele. Po dotični molitvi na čast tolažniku sv. Duhu podelili so g. zlatomešnik sv. blagoslov s prev. R. Telesom v monštranciji. Na to izročijo prevzvišeni višji pastir štol s svojim blagoslovom Slovenobistriškemu dekanu, preč. g. Antonu Hajšku, naj bi tej svečanosti primernih besedi raz pridežnice povedali. Ne samo preč. zlatomešnika, tudi marsikateremu drugemu izmed poslušalcev privabili so pridigar solz iz oči, ko so z živimi barvami slikali križe in težave, katere je danes vsakemu gorečemu dušnemu pastirju prenašati. Sklenili so govor s prisrčno željo, naj bi večni Bog, ki je g. zlatomešniku pred letom po prestanih strašnih bolečinah dal v novič okrevati, dodelil včakati še lepo vrsto zdravih let v vsej sreči in zadovoljnosti na večer njih trudapolnega življenja, jim pa v obilni meri prisodil plačilo, kakoršno je svojim zvestim služabnikom obljubil.

Zdaj so preč. g. zlatomešnik peli svojo „zlato sv. mešo“, pri kateri sta jim levitirala sosednja gg. župnika: Poličanski in Makoljski, ter sta jim stregla še dva druga duhovnika, oba njihova nekdanja učenca. Orgljanje in petje oskrbljevale so v pravem cerkvenem duhu čč. nune Magdalenke. Njih ekscelencija premil. knezoškof blagovolili so razsoditi, da se takej priložnosti najbolj prilega slovesna sv. meša na čast prev. Trojici v zahvalo za vse prejete dobrote, ter da se zlatomešnik pri „zlato sv.

meši“ zlatomešniške palice smejo posluževati, kakor infulirani mešniki škofije palice.

Po skončani „zlati sv. meši“ izpostavilo se je zopet presv. R. Telo in g. zlatomešnik zapeli so zahvalno pesen: „Te Deum laudamus“, na kar so podelili sv. blagoslov skazalnico, kakor v začetku cerkvene slovesnosti. Pred razhodom podelili so g. zlatomešnik zbrani množici svoj „zlatomešniški blagoslov“ z zlatomešniško palico v roki po onem obredu, katerega rimski pontifikal predpisuje pontifikantom ob koncu pontifikalnih sv. meš. Zdajci odložili so zlatomešnik mešna oblačila in povrnili smo se po prejšnjem redu in potu nazaj na zlatomešnikov dom.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. (Svečanost.) Večkrat ste uže čitali v „Slov. Gosp.“ dogodke na Črešnovcu, šaljive in otužne, ali sedaj pa kaj veselega sporočim, namreč svečanost, katere se je 19. septb. l. l. pri sv. treh kraljih, podružnici farne cerkve sv. Mihela, vršila. — Ta cerkev je poldrugo uro od Črešnjevca proti jugu na prijetnem griču postavljena. Od tega griča ima romar zanimiv razgled na vse štiri kraje sveta. Ako se obrne proti jutru, zre oko čez Ptujsko polje v slov. gorice in če oko za solncem drči, imaš na levi hrib „Donati“ pri Rogacu, na desni pa „Boč“ pri Poličanah. Boč je naš sosed, kateri — sosebno prebivalcem na Črešnjevcu — resnobno k srcu govori: „Mir vam bodi!“ — Proti večeru imaš Konjiško goro in proti polnoči pa veličansko Pohorje. V sredi Pohorja je tudi velikanska podružnica sv. treh kraljev, ravno naši cerkvi nasproti, se vé, da le v daljavi. Ti kralji so iz višine radovedni zrlj, poslušali in ugibali, kako veselje imajo sosednji kralji v Ješevcu! Radovednost jim ne da miru, zato po telefonu vprašajo: „Kaj se pri vas godi? sinoči strel, zvonenje, dnes vbrana godba, vse polno ljudi?“ — Ti v Ješovcu jim veseli odgovoré: „Mi smo večstoletno oblačilo slekli in novo oblekli“. — Obhajali smo blagoslovljenje prenovljenega velikega altarja, kateri je 6 m. širok in 9 m. 75 cm. visok in v nji so svetniki v tri vrste razdeljeni; enak je baje poprejšnjemu velk. altarju v stolni cerkvi v Mariboru in znabiti tudi od tistega mojstra. — Imenovani altar je g. But iz Kostivnice, — po slov. Štajarju itak dobro znan umetnik — mojstersko in jako okusno, ter po ceni prenovil. — Presbyterij je pa cerkveni slikar, Franc Baldisera, zmalal. Na oboku je vnebovzetje blažene M. D., na straneh štirje evangelisti. Zatoraj se zamoreta ova umetnika z najboljšo vestjo vsem p. n. farnim predstojništvom priporočati. Ob desetih so velecenjeni in radi

svojih lepih lastnosti obče čislani gospod Ant. Hajšek, župnik in dekan v slov. Bistrici, altar blagoslovili. Potem je bil spreved okolo cerkve, kateri je zavoljo gnječe ljudstva celo uro trajal. Po sprevedu stopijo g. dekan na leco. Vse je tiho, vseh oči so na njih obrnene. V krepki, jedrnati in razumljivi besedi presrčno pozdravijo romarje, kateri so od daleč in blizo prišli počastit usmiljenega Jezusa, kakor enkrat sv. trije kralji. — Zahvalijo se Bogu, od katerega pride vse dobro, da je to delo blagoslovil; domačemu vlč. gosp. župniku za njih trud in skrb, katero so pri nadzorovanju imeli; poštenim in skrbnim cerkvenim ključarjem, kateri so v slabih letih tako dobro gospodarili; na zadnje pa tudi bližnjemu sosedu, kateri je delavce zdatno podpiral.

(Konec prih.)

Iz Čadrama. (Društveno poročilo.)

V zadevi našega društva za pozidanje nove farne cerkve, katero zdaj že 2 leti obstoji, se je naznanilo, da to društvo ima zdaj 1130 udov na papirji, pravih društenikov pa le 980 in sicer 635 dobrotnikov, ki se s svojimi darovi niso vezali ne na čas ne na znesek in 345 navadnih društenikov, kateri vsako leto le po 52 kr. k društenim namenom vlagajo. Posebni dobrotniki našega društva so razun ustanovnika gg. Leop. Magerla z 400 fl., bivšega odbornika in tajnika č. g. Ant. Potočnika z 110 fl., vzvišeni knez gosp. Hugo Windisch-Grätz, gg. France Kunaj star., Karol Kriechbaum in Fr. Jonke, vsak z 100 gld. Fr. Kunaj ml., vzvišena princesinja gospá Marija Hugo Windisch-Grätz, Jan. Kmetec, Jan. Potočnik in Janez Germ, vsak po 50 gld., g. fužinski oskrbnik Štefan Kocijančič z 25 gld., vodja v steklarni Fr. Strzelbicki z gospo 25 gld. in delavci, njegovi podložni, so do zdaj darovali 90 gld. Od zunajnih dobrotnikov smo razun drugih tudi v pr. l. prejeli od vlč. g. papeževega kamornika in kanonika Fr. Dvoržak-a v Kromerizu na Moravskem 20 gld., od g. graščaka v Goliču pri Konjicah z gospo 20 gld. Drugi tuji in domači dobrotniki so nam eni več, drugi manj darovali, tako da ima zdaj naše društvo že 5900 gld. gotovine, katere je 4225 gld. pri 36 tukajšnjih lastnikih razposojene 1612 gld. z obrestmi vred pa je v Konjiški posojilnici vloženih. Obljubili so še našemu društvu darovati g. Juri Regoršek 200 gld., kmeta Ant. Podgrajšek 100 gld. in Fr. Sparovic 50 gld., nekateri drugi premožni farani pa društvu obetajo svoj donesek darovati, ako se bo enkrat stavba začela. Zastonj pač ni Gospod govoril, da če hoče kdo stolp ali cerkev zidati, mora pred začetkom prevdariti, ima li dovolj denarja, da bo zamogel delo dokončati ali ne, da ne bo v sredi dela moral nehati in ga bodo potem vsi zasmehovali, ker je začel zidati in ni mogel končati. Ako bi bili vsi z združenimi

močmi preteklo izvanredno sv. leto svojo dolžnost storili, moralo bi naše društvo, čeravno je nekoliko huda za denar, že vendar precej nad 6000 gld. imeti; kar se pa ni v starem letu storilo, naj se v novem letu dostavi, da bo društvo v kratkem svoj namen doseglo!

Od sv. Petra pri Radgoni. (Novi zvonovi. Turnska ura.) Lep red pri hiši hvali modrega gospodarja in snažna kuhinja je v čast pridni gospodinji, tako tudi snažna hiša božja, z vsemi potrebnimi rečmi oskrbljena cerkev služi v čast vsej fari. V tem oziru se po naši lav. škofiji zmerom več stori sedaj, izlasti gledé lepšanja cerkev. — To mi pa daje tukaj priložnost, da povem, kar se je minolo leto tudi pri nas hvalevrednega in radostnega godilo. Akoravno se je v pretečenih 8 letih že marsikaj v fari in cerkvi sv. Petra na bolje obrnilo, — vendar pa je lansko leto 1886 — krona vsem poprejšnjim. — Imeli smo tukaj sv. novo mešo; imeli smo pa tudi misijonske pobožnosti skoz 9 dni; imeli smo čast in srečo sv. birme, pri kateri je okoli 1200 mladih kristjanov milost sv. Duha prejelo, imeli smo še povrh nekaj redkega in v fari nenavadnega — in to so novi zvonovi. — Te so nam prevzvišeni kn. šk. Jakob Maksimilijan v trojičko nedeljo sami blagoslovili. Ti 4 novi zvonovi so vlti v Mariboru od slavnoznanega mojstra g. Janeza Denceljna, tehtajo 40 star. centov in so prav srečno ubrani v accord Es dur. Tudi vsaki še za sebe ima čisti, krasni glas. Ko sem še na Pohorju pastiroval, sem l. 1873 dal za cerkvo sv. Jungerte 3 zvonove vlti v Mariboru pri Denceljnu. Z njimi smo bili prav zadovoljni, in ko sem po pretečenih 7 letih l. 1884 zopet na Pohorsko bregovje prišel, mi je ljubo nekdanje znano zvonjenje še milejše na srce udarjalo in še bolj dopadlo. Zato sem sklenil, ko bi še kedaj imel priložnost nove zvonove naročati, da bi se gotovo v Maribor k Denceljnu obrnil. To se mi je le kmalu uresničilo. Povod k temu je pa bil posebno č. g. Fr. Jančar, duhovnik v pokoju pri nas in naš rojak. Ta gospod je prvi obljubil 500 gold. za nov zvon, — slednjič je pa dal 700 gld. Lepi izgled so posnemali drugi farmani, lani po svečnici je bilo v cerkvi oznanjeno: ako hočejo farmani nove zvonove, naj napovejo o priložnosti, ko bodo po spovedne listeke prišli, koliko da misli katera hiša darovati. In zgodilo se je, v teku 4 tjednov je bilo 2000 fl. obljubljenih, do binkošti pa izplačanih. Zvonovi so bili dne 20. junija že v zvoniku in so sedaj že popolnoma izplačani. Kršćeni so pa na ime sv. Petra, bl. D. Marije, sv. Frančiška Serafa, sv. Jožefa in sv. Ane. Blagoslovljenje je bilo v vsem veselo, le edini nepretrgani dež nam je grozno kljuboval. Mil. knezoškof pa so vse eno od 7. do 2. ure popoldne neprenehoma izvrše-

vali sv. opravila. Omeniti še moram, da smo ob enem dobili tudi novo turnsko uro. Njo je izdelal stari, pošteni mojster Andr. Berthold v Gracu za 500 fl. Tudi to potrebno reč so farmani že izplačali in tako so v teku leta 1886 farmani darovali več kot 2600 fl., stroškov pa smo imeli nad 4450 fl., in srečni smo, da je vse poplačano. Zato pa gre pred vsemi prva hvala dobrim farmanom sv. Petra, ki vsako leto kaj novega svoji farni cerkvi priskrbijo, potem vsem drugim dobrotnikom, ki so nam v pomoč bili; hvala obema izvrstnima mojstroma, ki sta svoje delo hvalevredno rešila, in zatorej tudi gg. Denceljna v Mariboru, kot zvonarja in Andr. Bertholda v Gnasu kot urarja vsem po zasluženju in vesti iskreno priporočujemo.

Anton Belšak, župnik.

Raznoterosti.

(Pastirski list.) Njih ekscelencija mil. knezoškof so izdali izreden pastirski list. V njem se razlaga in zaukazuje, kako da se drugo leto naša škofija vdeleži zlate sv. meše sv. Očeta v Rimu.

(Cerkvena obleka.) Šolske sestre v Mariboru izdelujejo prav okusno in po nizki ceni cerkveno obleko: kazule, albe, koroke, štole, bandera itd. Ravno tamkaj dobi se lahko gotova lepa bela kazula za praznike z zlatimi portami za 125 fl., druga za nedelje in praznike za 80 fl., potem kazula rdeče barve za 60 fl. in kazula bele barve za vsakdanjo rabo s svilnatimi portami za 45 fl. Na razpolaganje je rdeče bandero 2¹/₂ metrov dolgo s podobo kraljice sv. rožnega venca in brezmadežne device Marije za 75 fl., slednjič lepa podoba sv. Alojzija in sv. Antona Padovanskega za veliko bandero. cena je 26 fl.

(Javna prošnja.) V Zupanovi vse hvale vredni knjižici „Cerkveni obredi“ — za ljudske šole — (ki se dobiva po 20 kr. v katoliški bukvarni v Ljubljani) bere se o postu tako-le: „Postnih nedelj imamo šest, ki se tako-le imenujejo: 1. pepelnična, 2. kvaterna, 3. brezimna, 4. sredpostna, 5. tiha, 6. cvetna (nedelja)“. Č. g. spisatelj gotovo ni vedel, da na Štajarskem tretji nedelji v postu pravimo, da je „črna“ nedelja. Kolikor vem, je to ime znano vsaj po Šaleški in po Dravinjski dolini. Naj bi č. bralci „Cerkv. priloge“ naznaniti blagovolili „Gospodarjevemu“ uredništvu, kodi da je še navada 3. nedeljo v postu imenovati črno nedeljo — in od kodi bi neki bila ta nedelja to ime dobila? Ali je mar to ime v kaki zvezi s staro določbo, po katerej se je v lavantinski škofiji čas velikonočne spovedi in oddavanja črnih spovednih listkov nekdaš še le črno nedeljo začel.“

J. V.